

SHUSAKU
ENDO

Scandalul

Traducere din limba japoneză
și note de Andreea Sion

POLIROM
2015

Shusaku Endo, *Sukyandaru*

Copyright © 1986, Shusaku Endo
All rights reserved

© 2009, 2015 by Editura POLIROM, pentru traducerea în
limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezentă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Edwin Verin/Dreamstime.com, © Dan Ionuț Popescu/Dreamstime.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ENDO, SHUSAKU

Scandalul / Shusaku Endo; trad. din lb. japoneză și note de
Andreea Sion. – Iași: Polirom, 2015

ISBN print: 978-973-46-5867-1

ISBN eBook: 978-973-46-5910-4

ISBN PDF: 978-973-46-5911-1

I. Sion, Andreea (trad.)

821.521-31=135.1

Printed in ROMANIA

S-a ridicat grăbit în capul oaselor. Când s-a întins să-și ia sacoul, l-a apucat o ușoară amețeală, dar nu era cine știe ce.

— A fost fără-ndoială o hipoxie cerebrală de moment, a spus Tōno cu glasul lui pitigăiat, cercetându-i culoarea feței. Probabil că sunteți foarte obosit.

— Așa cred.

— Nu vreți un stimulent?

Tōno i-a arătat sticluța cu whisky, dar Suguro a clătinat din cap.

— Cred că cel mai bine e să mă duc acasă.

— Mai stați puțin, Kurimoto trebuie să vină și el dintr-o clipă într-alta. Vă caută un taxi.

Suguro s-a ridicat și a rămas câteva clipe nemăscat.

— Iertați-mă, însă aș vrea să vă întreb ceva... Nu cred că voi mai avea ocazia să vorbesc cu un psiholog...

— Sigur, spuneți! Întrebați-mă orice doriti. Despre ce este vorba?

— Știți cumva dacă există oameni care susțin că au văzut pe cineva cu infățișare identică?

— Cu infățișare identică? A, așa ceva se numește *doppelgänger*¹ sau „dublu”. Fenomenul nu este frecvent, dar a fost semnalat în câteva comunicări științifice. Un pacient care suferise de otită medie a făcut o nevroză și a început să aibă halucinații auditive, apoi a susținut că s-a văzut pe sine însuși. Se pare că dublul zacea în fața ochilor lui, ca un cadavru. Pacientul și-a amintit și că purtau exact aceleași haine, că aveau amândoi pantaloni gri.

— Toți pacienții care-și văd dublul sunt nevrotici?

— Majoritatea. Suferă de insomnie, au temperatură anormală, au senzația de pierdere a simțurilor,

1 Fenomen de dedublare sau de desprindere a sufletului de trup (în germ., în orig.).

le scade capacitatea intelectuală... Dar de ce vă interesează asemenea lucruri?

— A, mă gândeam să... să aduc vorba într-un roman.

— Așa deci! Tōno n-a părut deloc mirat. Dacă tot vorbim de romane, mi se pare că și Dostoevski a scris despre așa ceva...

— Fenomenul dublului apare și la persoane care nu suferă de nevroză?

— Așa se pare. Din câte am citit, o învățătoare de la o școală primară din prefectura Iwate a avut o experiență de dedublare fără să manifeste cele-lalte simptome aferente. Din cauza asta a și fost dată afară de trei ori de la slujbă.

— Când s-a întâmplat asta?

— În perioada Taishō¹. Însă ciudat este faptul că nu ea însăși și-a văzut dublul, ci elevele ei. În timp ce se aflau la oră în sala de lucru manual, sub supravegherea învățătoarei, toate fetele au zărit afară, între straturile cu flori, pe cineva care semăna leit cu ea.

— Serios?

Suguro a simțit că-i tremură genunchii. O senzație de greață amestecată cu spaimă își croia drum spre suprafață.

— Nu era o soră geamănă a femeii sau vreo mână criminală?

— Nici pomeneală, a clătinat Tōno din cap. Tocmai aici e misterul. Printre specialiști se vehiculează diverse teorii, dar nici una nu e categorică.

Tōno, care habar n-avea de adevăratul motiv al întrebărilor lui Suguro, și-a turnat whisky într-un bol de ceai și l-a dus la gură cu mâna lui mare.

— Cred că v-ați putea folosi în roman de povestea asta.

— Așa cred și eu.

1 Perioadă din istoria Japoniei cuprinsă între anii 1912-1926.

— O caracteristică a fenomenului de dedublare este aceea că, de cele mai multe ori, are loc seara.

— Așadar, toate simptomele astea sunt de fapt o halucinație?

Suguro dorea o confirmare de la profesor. Simțea că nu avea cum să se încreadă întru totul în acest psiholog care nu se îndoia nici o clipă că profunzimile haotice ale sufletului uman puteau fi explicate clar, dar ar fi vrut să-l audă spunând „Da, aşa este” și să se agațe de asta.

Însă Tōno a clătinat din cap cu nevinovăție și a zis:

— Mi-ar plăcea să cred că sunt halucinații! Dar, vedeți, în cazul învățătoarei din Iwate nu se mai poate spune că e o nălucire a pacientului.

S-a întors la birou, s-a așezat la masa de scris, cu capul pe brațe, și a chibzuit la fiecare cuvânt al profesorului Tōno. Din toată discuția putea să tragă o singură concluzie: ceea ce văzuse el de la pupitru era pesemne o halucinație. Iar dacă nu era o halucinație, nu putea fi decât o glumă de prost gust din partea acelui impostor care-i luase înfățișarea. Una din două. Viziunea ar fi putut fi provocată de o ușoară depresie care se instalase odată cu vârsta înaintată. Suguro se străduia să creadă această explicație, amintindu-și că starea sănătății lui se deteriora întotdeauna după câte o perioadă extenuantă de lucru. Dar adevărul în sine îl făcea să se simtă și mai deprimat.

A sunat telefonul. A tresărit surprins și a stat câteva clipe să asculte țărâitul aparatului, însă până la urmă s-a hotărât să răspundă și s-a dus în sufragerie.

— Vă rog să mă scuzați. Dormeați cumva?

O voce politicoasă de femeie s-a desprins dintr-o mare de glasuri gălăgioase.

— Cine e la telefon?

— Sunt Naruse. Am fost mai devreme la prelegeră. Am văzut că vi s-a făcut rău pe parcurs și...

S-a oprit, părând să-și caute cuvintele. Iertați-mă că v-am sunat.

— Nu face nimic, eu vă cer iertare pentru scena pe care am provocat-o.

Suguro nu voia să încheie conversația și a întrebat-o:

— Unde sunteți?

— În stația Harajuku. Unul dintre copiii pe care îi îngrijesc urmează să fie operat pe inimă... Astăzi îi se fac analizele și o să-i fie foarte frică dacă nu sunt și eu acolo... E suficient să stau lângă el și se liniștește.

Suguro și-a amintit de scrisoarea doamnei Naruse și n-a știut ce să mai credă. „Femeia asta, care acum își face atâtea griji pentru un copil, poate deveni într-o clipă cruzimea însăși...“ Inima lui de scriitor a bătut cu putere și i-a șoptit că trebuie să-i afle secretele întunecate.

— Aș putea să vin chiar acum în Harajuku să vă văd? Aș vrea să vorbim despre scrisoare...

— Programarea la analize e peste jumătate de oră. I-am promis lui Shige-chan, aşa îl cheamă pe băiețel, că am să fiu acolo negreșit.

Doamna Naruse era agitată. De parcă în mintea ei n-ar mai fi fost loc decât pentru Shige-chan.

— Am văzut o casetă cu tine!

Kobari a deschis discuția pe neașteptate, în timp ce asculta clipocitul apei calde în baia pe care le-o pregătea camerista. Ceva mai devreme, când băuse un pahar împreună cu Motoko Itoi pe o străduță lăturalnică din Shinjuku, ardea de nerăbdare să-i spună, dar se abținuse. După ce se cherheliseră destul de bine, se lăsase dus de val și intrase în hotelul acela, iar Motoko îl urmase fără să facă nazuri, de parcă aşa le fusese vorba de la început.

Pe masa cu lacul scorojit se aflau un termos alb și o farfurie cu vafe cu pastă de fasole învelite în

hârtie. Pe ambalaje era tipărită o poezioară dodo-
itsu¹ sugestivă, *Gustul vafelor cu fasole*. Dincolo de
ușa glisantă, lăsată deschisă, se zărea asternutul
roșu.

— Am văzut o casetă cu tine la Château Rouge.

S-a așteptat să-o vadă făcând fețe-fețe, dar ea a
răspuns moale, strivind țigara în scrumieră:

— Serios?

Kobari s-a întrebat dacă femeia era insensibilă
sau cam toată.

— A fost și Suguro Sensei la petrecerea de pe
casetă?

— O fi fost? Nu-mi aduc bine aminte.

— Dar femeia aia?

— Care femeie?

— Sensei mi-a povestit despre ea, a pretins Kobari.
Cum zicea c-o cheamă? O doamnă elegantă, cu
ochi mari...

— A, Madame N?

— Exact, Madame N! De ce e doar „N“ și-atât?

— Așa o strigăm noi, a răspuns Motoko simplu.

A fost la petrecere. Doar e partenera mea!

— E partenera ta? Deci sunteți lesbiene?

Motoko a luat bolul în mâini și a sorbit încet
din ceaiul slab.

— Sunteți, nu-i aşa?

— Of, nimic nu pricepi, a exclamat Motoko pe
un ton compătimitor. E pueril să-i categorisești pe
oameni în felul acesta, ca lesbiene sau homosexuali.

— Am văzut că în film aveai ceară-n păr și cineva
te sugruma, iar tie-ți plăcea. Partenera ta face și
ea chestii din astea?

— Nu-i displac nici ei. Dar la început nu era
asa. Eu am învățat-o, puțin câte puțin. În cele din
urmă au început să-o intereseze și m-a învățat sau
mi-a povestit la rândul ei o grămadă de lucruri.

1 Poezie populară japoneză cu formă fixă, constând din patru versuri de 7, 7, 7 și 5 silabe.

— Ce ți-a povestit?

Motoko și-a terminat ceaiul și l-a privit pe Kobari cu ochii mijiți, ca o femeie mioapă. În lumina becului fluorescent, fața ei comună a devenit dintr-o dată seducătoare, de o frumusețe tâmpă, stârnindu-l pe Kobari.

— Ai auzit vreodată de o nobilă din Ungaria, contesa Báthory?

— Cine mai e și asta?

— Madame N știe o mulțime despre ea. Poate să citească în franceză și engleză. Contesa asta a trăit în secolul al XVI-lea. După ce i-a murit bărbatul, a adus fete de pe domeniul ei la castel sau în casa ei de la Viena și le-a torturat până la moarte. Cică a omorât peste șase sute de fete.

— Și de ce-mi povestești despre asta?

— Madame N și cu mine ne-am jucat mult timp de-a contesa Báthory. Ea era contesa și eu prizoniera.

Motoko mijise ochii și mai tare, de parcă ar fi retrăit plăcerea acelor momente.

— Când ne jucam, ne intram amândouă serios în rol. Mi-a povestit că, în timpul unei excursii în Europa, a căutat rămășițele casei în care a trăit contesa. Însă pe locul respectiv se afla un magazin mare de discuri, unde se asculta Andy Williams și unde se înghesuiau o mulțime de clienți tineri, care nu știau nimic despre locul săla. Mi-a povestit că a apucat-o o furie de zile mari...

— De ce s-a înfuriat aşa? a întrebat-o Kobari derutat. E aiurea!

— Păi cum? În locul în care, cu trei sute de ani în urmă, răsunau strigătele fetelor torturate și ucise, se ascultă acum muzică ambientală și nimeni nu are habar de nimic. Cum a zis Madame N, asta se cheamă ipocrizie. Toți închid ochii și se fac că nu văd în adâncul sufletului.

— Ce tâmpenie, a exclamat Kobari băgând o vafă în gură. N-am mai pomenit aşa suceală.